

Dramatická literatúra – komédia – nová koncepcia – A skupina

1. časť

1. Doplň správnu odpoveď:
Dráma je popri lyrike a epike ďalším **literárnym druhom**
2. Napiš 3 znaky dramatického textu: a) **scénické poznámky**, b) **členenie na dejstvá a výstupy**, c) **dialóg**
3. Doplň správnu odpoveď:
Prvé predstavenie divadelnej hry sa volá **premiéra**
4. Napiš názvy 2 divadiel, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí. **Bábkové divadlo v Košiciach, Štátne divadlo Košice, Spišské divadlo, Divadlo Jonáša Záborského**
5. Uveď meno autora a názov diela, z ktorého je nasledujúca ukážka. **Ján Palárik - Zmierenie alebo dobrodružstvo pri obžinkoch**

ROHON (*k Miluši*): Igaz, drága Erzsikém! Oh, be illenék egy pár magyar szó piros szép szájában!

MILUŠA: Ha, ha, ha! Prepáčte, páni, že sa vám smiať musím. Či neviete, že ste tuná v slovenskom kraji?; Maďarská reč je pekná na rovinách dolnozemských, ale tu pod Tatrami krásne znejie reč slovenská a krásne sa rozlieha spev slovenský. A keby ste boli ozaj rodení Maďari, to bych vás iste vedela prijať po maďarsky; ale keď viem, že ste oba Slováci ako repa —

ĽUDOVÍT (*stranou k Rohonovi*): Ez hallatlan dolog, barátom!

ROHON (*stranou k Ľudovítovi*): Veru hallatlan, ale tak mi zo srdca hovorí. (*K Miluši.*)

Követem alásan, drága grófno! Každý, kto sa v Uhrách narodí a uhorský chlieb je, je Uhor.

MILUŠA: Istotne, ale nie každý je Maďar. Čudujem sa vám, Lajoško, že ste sa ešte nenaučili v školách tento rozdiel. Tak dobre sú Slováci Uhri, ako i Maďari, ktorí si tu nemajú väčšie právo osobovať. A ten chlieb uhorský — ha, ha, ha — vari mi ho Maďari vyrábajú? Práve sa mi končí žatva a dnes budem sláviť obžinky; uvidíte, aký je úprimný a dobrosrdečný ten ľud slovenský, z ktorého lona i vy pochádzate; len sa ho nemusíte tak odriekať, páni, a tak opúšťať úbohých krajanov svojich.

ĽUDOVÍT (*stranou k Rohonovi*): Ez szörnyűség, aká to panslávka!

6. Nasledujúce úlohy sa viažu k predchádzajúcej ukážke:
 - Vypíš z textu 1 ľubovoľnú repliku. **Ez hallatlan dolog, barátom!/Ez szörnyűség, aká to panslávka!**
 - Ako sa volá tá časť dramatického textu, ktorá je napísaná iným typom písma a je uvedená v zátvorke. **Scénické poznámky**
 - Všimni si prehovory Miluše, vysvetli ich vlastnými slovami. **Je hrdá na to že je slovenskej národnosti, nesúhlasí s tým že rozprávajú maďarsky, keďže sú Slováci**
 - Všimni si prehovory Rohona a Ľudovíta, čo je typické pre ich jazykový prejav. Prečo je to tak? **Používajú obe jazyky, lebo sú pomad'arčený Slováci**
 - Pomenuj literárny žáner ukážky. **Veselohra**
 - Čo tvorí základ kompozície tejto divadelnej hry? **Oznámenie príchodu budúceho mladoženicha, zámena postáv grófkyni a jej spoločníci**

2. časť

J. B. P. Molière – Lakomec (úryvok)

Harpagon: Takú príležitosť bez váhania lapiť za vlasy. Je tu výhoda, akú by som inde darmo hľadal. Pán Anselm je ochotný vziať si Elizu bez vena.

Valér: Bez vena?

Harpagon: Áno, bez vena!

Valér: Potom už nevravím ani slova. Vidíte, to je ozaj pádny dôvod. Pred ním len kapitulovať.

Harpagon: Pre mňa je to znamenitá úspora.

Valér: Bezpochyby. Škoda sa škriepiť. Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec vážnejšia, ako sa zdá. Že v ňom ide o **šťastie** alebo **nešťastie** na celý život. Že zväzok, ktorý má trvať až do smrti, treba uzatvárať vždy len s najväčšou opatrnosťou.

Harpagon: Bez vena.

1. Harpagon predstavuje v ukážke
a/ prešibaného ženícha, ktorý si nechce vziať Elízu bez majetku.
b/ starostlivého ženícha, ktorému ide o životné šťastie krásnej Elízy.
c/ šetrného otca, ktorý chce zabezpečiť dcéru až do smrti.
d/ hrabivého otca, pre ktorého sú finančné statky to najdôležitejšie.
2. Ktorá z nasledujúcich možností uvádza Harpagonov dôvod na svadbu v ukážke?
a/ doživotný zväzok
b/ manželské šťastie
c/ výhodná úspora
d/ krása nevesty
3. V ktorej z možností je najlepšie vystihnúť význam zvýraznenej vety v ukážke?
Bez vena.
a/ bez pomoci b/**bez majetku** c/ bez hrdosti d/ bez lásky
4. Ktorý typ literárnej postavy predstavuje Harpagon v Moliérovej hre Lakomec?
a/ **charakterový typ** c/ romantický typ
b/ idealizovaný typ d/ sociálny typ
5. Určte literárny druh umeleckého diela, z ktorého je ukážka.
a/ **dráma** b/ divadelná hra c/ tragédia d/ komédia
6. Koľko replík v ukážke patrí Harpagonovi? **4**
7. Valér: Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec vážnejšia, ako sa zdá.
Doplňte text jednoslovnou alebo dvojslovnou autorskou poznámkou.
(K Harpagonovi)
8. Áký typ vety z hľadiska modálnosti/obsahu predstavuje nasledujúca veta?
Áno, bez vena! **Zvolacia,**
9. Ako sa nazýva zvýraznená dvojica slov ukážke? **Antonymá**
10. Aktualizuj hlavnú myšlienku divadelnej hry Lakomec pre dnešok.

Dramatická literatúra – komédia – nová koncepcia – B skupina

1. časť

1. Uved' meno autora a názov diela, z ktorého je nasledujúca ukážka. . **Ján Palárik - Zmierenie alebo dobrodružstvo pri obžinkoch**

KOSTROVICKÝ (*pre seba*):

Tisíc striel, čo sa porobilo tomu chasníkovi?

(*Mierni sa, nahlas*):

Pekne, édes fiam!

O tvojich zásadách včul' krásny pochop mám!

Takýto maďarský hazafi horlivý,

akým si sa predtým v reči ukazoval,

takže bys' bol azda všetkých ukrižoval

Slovákov, a zrazu — nech sa svet zadiví —

chceš si brať za ženu rectorovu dievku,

bez rangu, bez statkov, obecnú Slovenku;

ha, ha, ha, veď sa ti vysmeje celý svet,

že syn uhorského magnáša takú smet'

z tej slovenskej zberby mohol zamilovať!

Nie, fiam, to len sám musíš mi pripustiť,

že ja takú hanbu nemôžem dopustiť

na náš rod vznešený a kompromitovať

tak celé zemianstvo uhorskej krajiny.

ĽUDOVÍT:

Ach, apko, či sme my azda dáki iní

tvorovia na zemi nežli ten dobrý ľud?

Či ho večne máme len zberbou prezývať

a v nemúdrej pýche nad ním sa nadýmať,

pretože nám prajný viac nadelil osud?

Či nie je on náš ľud pracovitý, tichý?

2. Nasledujúce úlohy sa viažu k predchádzajúcej ukážke:

- Ako sa nazýva spôsob komunikácie medzi Kostrovickým a Ľudovítom. **Dialóg**

- Ako sa volá tá časť dramatického textu, ktorá je napísaná iným typom písma a je uvedená v zátvorke. **Scénické poznámky**

- Všímni si prehovor Ľudovíta, vyjadri 1 vetou hlavnú myšlienku diela. **Tolerancia a zmierenie medzi Maďarmi a Slovákmi a medzi spoločenskými vrstvami**

- Všímni si prehovor Kostrovického, čo je typické pre jeho jazykový prejav. Prečo je to tak? **Cudzie maďarské slová, lebo sa hlási k maďarskému národu**

- Pomenuj literárny žáner ukážky. **Veselohra**

- Čo tvorí základ kompozície tejto divadelnej hry? **Oznámenie príchodu budúceho mladoženicha, zámena postáv grófky a jej spoločnice**

3. Doplň správnu odpoveď:

Dráma je popri lyrike a epike ďalším **literárnym druhom**

4. Doplň správnu odpoveď:

Základné dramatické žánre sú: a/**Komédia** b/**Tragédia** c/**Činohra**

5. Doplň správnu odpoveď:
Posledné predstavenie divadelnej hry sa volá **Derniéra**
6. Uveď rok, miesto a predstaviteľa, ktorý sa zaslúžil o rozvoj slovenského divadla. ???

2. časť

J. B. P. Molière – Lakomec (úryvok)

Harpagon: Takú príležitosť bez váhania lapiť za vlasy. Je tu výhoda, akú by som inde darmo hľadal. Pán Anselm je ochotný vziať si Elizu bez vena.

Valér: Bez vena?

Harpagon: Áno, bez vena!

Valér: Potom už nevravím ani slova. Vidíte, to je ozaj pádny dôvod. **Pred ním len kapitulovať.**

Harpagon: Pre mňa je to znamenitá úspora.

Valér: Bezpochyby. Škoda sa škriepiť. Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec vážnejšia, ako sa zdá. Že v ňom ide o šťastie alebo nešťastie na celý život. Že zväzok, ktorý má trvať až do smrti, treba uzatvárať vždy len s najväčšou opatnosťou.

Harpagon: Bez vena.

1. Valér predstavuje v ukážke

- a/ prešibaného ženicha, ktorý si nechce vziať Elizu bez majetku.
- b/ mladého muža, ktorému ide o životné šťastie krásnej Elízy.
- c/ šetrného otca, ktorý chce zabezpečiť dcéru až do smrti.
- d/ **hrabivého otca, pre ktorého sú finančné statky to najdôležitejšie.**

2. Ktorá z nasledujúcich možností obsahuje správne tvrdenie?

- a/ v diele sa neuplatňujú 3 jednoty
- b/ miestom deja nie je Paríž v 17. st
- c/ **v diele sa uplatňujú 3 jednoty**
- d/ je to činohra

3. V ktorej z možností je najlepšie vystihnutý význam zvýraznenej vety v ukážke?

Pred ním len kapitulovať.

- a/ chrániť sa
- b/ **vzdat' sa**
- c/ pokloniť sa
- d/ vzdialiť sa

4. Ktorý typ literárnej postavy predstavuje Harpagon v Moliérovej hre Lakomec?

- a/ idealizovaný typ
- b/ sociálny typ
- c/ romantický typ
- d/ **charakterový typ**

5. Určte literárny žáner umeleckého diela, z ktorého je ukážka.

- a/ dráma
- b/ divadelná hra
- c/ tragédia
- d/ **komédia**

6. Koľko replík v ukážke patrí Valérovi? **3**

7. Harpagon: On si chce ponechať, čo sa mi opovážil ukradnúť.

Doplňte text jednoslovnou alebo dvojslovnou autorskou poznámkou.

(K Valérovi)

8. Aký typ vety z hľadiska modálnosti/obsahu predstavuje nasledujúca veta?

Bez vena? **(Opytovacia)**

9. Ktorý slovný druh predstavuje zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?

Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec oveľa vážnejšia, ako sa zdá.
Častica

10. Vyjadri jednou vetou hlavnú myšlienku divadelnej hry Lakomec.
Peniaze nie sú všetko